

СВЪРЗВАЩОТО ЗВЕНО

В ЕРАТА НА ИНФОРМАЦИОННО СВРЪХПРЕДЛАГАНЕ БЪЛГАРСКИТЕ
УНИВЕРСИТЕТИ ПРИВЛИЧАТ СТУДЕНТИ СЪС СОБСТВЕНИ
АКСЕЛЕРАТОРИ, ПАРТНЬОРСКИ ПРОГРАМИ С БИЗНЕСА И МОЩНИ
АЛУМНИ ОБЩЕСТВА

ОТ: ХРИСТО ПЕТРОВ

Достъпът до знание никога не е бил толкова лесен, колкото в ерата на информационните технологии. Не един-двама шефове на мултимилионни компании ще ви кажат, че висшето образование е загуба на време и пари.

Но това не отказва новите поколения да преследват диплома. Това е така, защото университетите не са просто хранилища за информация, а платформи, които свързват студентите с бизнеса и им отварят вратите към по-висок жизнен стандарт.

Годишната класация на Forbes на българските университети с икономически специалности показва кои възпитаници имат най-високи доходи след завършване на съответния университет. Размествания в челната десетка спрямо миналата година почти няма. На първо място в класацията продължава да е Американският университет в България, който осигурява на студентите си достъп до стажове в чужбина, както и силно алумни общество.

Партньорствата между бизнеса и университетите стават все по-честа практика в България. Те дават възможност на студентите да си намерят работа още докато са в аудиторията, което пък прави самите университети по-привлекателни за бъдещите студенти.

„Много важна цел за нас е да създадем връзка между студентите и бизнеса още в университета – казва г-р Георги Текев, изпълнителен директор на Нов български университет (4-то място в класацията). – Правим това чрез включване на експерти от практиката в учебните програми и чрез осигуряване на стажове и практики в утвърдени компании. Благодарение на кариерния ни център и на развитата Алумни общност студентите ни от програмите с икономическа насоченост често намират своята професионална реализация още по време на обучението си в университета.“

НБУ е един от първите частни университети в България и има опит в това да поддържа връзка с бившите

От аудиторията към офиса:

„Много важна цел за нас е да създадем връзка между студентите и бизнеса още в университета“, казва г-р Георги Текев, изпълнителен директор на НБУ

ТОП 20 НА УНИВЕРСИТЕТИТЕ С ИКОНОМИЧЕСКИ СПЕЦИАЛНОСТИ

1. АМЕРИКАНСКИ УНИВЕРСИТЕТ В БЪЛГАРИЯ

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ* (МЕСЕЧНО, В ЛЕВОВЕ): **2436**

Университетът, от който са излезли редица основатели на успешни компании, запазва първото си място в класацията. АУБГ може да се похвали с много силно алумни общество, което подпомага развитието на университета и студентите.

2. СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: **2309**

Стопанският факултет на СУ предлага две основни бакалавърски степени: по икономика и по стопанско управление, както и множество магистратури. През последните години тества и магистратури, които са доста популярни сред студентите и засягат финтех и блокчейн технологиите.

3. ВИШЕ УЧИЛИЩЕ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ – СОФИЯ

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: **2015**

Университетът предлага обучение в сферата на счетоводството, финансите, мениджмънта и икономиката, но студентите могат да избират и между други бакалавърски степени, като например бизнес психология и управление на човешки ресурси. През 2021 г. ректор на ВУЗФ стана бившият главен прокурор Борис Велчев.

4. НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: **1880**

Средното възнаграждение на завършилите НБУ се е увеличило с 8% за една година. Университетът е предпочитан заради гъвкавостта при създаването на нови бакалавърски степени. Дава се възможност за обучение в т.нар. индивидуални програми, които са предназначени за малък брой студенти.

си възпитаници. Университетът има собствен кариерен център, с който, от една страна, намира работа на студентите си, а от друга, поддържа връзка със завършилите. Учебното заведение организира и кариерни събития заедно с браншови сдружения.

Подобна практика има и в Софийския университет, където Стопанският факултет сключва партньорства с компании, чиито представители изнасят гост-лекции във факултета. Компаниите публикуват и свободни позиции, които са подходящи за студентите по икономика и стопанско управление.

Други училища като Американския университет в България имат собствени акселератори, с които помагат на студентите си да стартират собствен бизнес. Освен че разполага с много бивши възпитаници, които може да използва като ментори, АУБГ предлага и безвъзмездно финансиране, за да могат екипите, които се запишат в акселератора, да валидират бизнес идеята си.

Почти навсякъде алуни общностите играят решаваща роля за развитието както на студентите, така и на самия университет. Освен че помагат с дарения, те са и част от моста между академичната среда и бизнеса. „Алуни общността на НБУ има две основни цели: да утвърждава и подобрява имиджа на университета и да спомага за ефективната връзка на университета с бизнеса“, казва Георги Текев.

Той посочва, че алуни общността помага да се заздравят комуникацията между висшето училище, настоящите студенти, бившите възпитаници и работодателите. „Чрез своя професионален и практически опит бившите възпитаници участват в разработването на нови учебни програми в университета, канени са като гост-лектори за дискусии по въвещи и иновативни теми – коментира Текев. – Нерядко бившите ни възпитаници се включват с дарителски дейности, свързани с електронно оборудване на зали, библиотечни ресурси, средства за учредяване на различни

5. УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО – СОФИЙ

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1796

УНСС се забърка в политически скандал през 2021 г., след като преподавателят Мартин Осиковски беше уволнен заради остро му мнение за визита на могаващия премиер Бойко Борисов в университета. Държавното учебно заведение си остава предпочитан избор на студентите заради разнообразието от бакалавърски програми в сферата на икономиката и финансите.

6. ВИСШЕ ТРАНСПОРТНО УЧИЛИЩЕ „ТОДОР КАБЛЕШКОВ“

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1553

ВТУ „Тодор Каблешков“ предлага икономическо обучение в сферата на транспорта. През 2021 г. университетът попадна в медиите, след като полицията откри на територията на университета помещение, където са се печатали фалшиви банкноти.

7. КОЛЕЖ ПО МЕНИДЖМЪНТ, ТЪРГОВИЯ И МАРКЕТИНГ

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1516

Известно и като Датския колеж, това учебно заведение привлича кандидати с бакалавърска степен по предприемачество. Има и две магистратури, които се провеждат съвместно с други университети: една с Пловдивския университет и една с португалския институт ISCAP.

8. МЕЖДУНАРОДНО ВИСШЕ БИЗНЕС УЧИЛИЩЕ

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1500

Ботевградският университет има бакалавърски програ-

ми в сферата на мениджмънта, търговията и маркетинга. В университета се обучават около 6000 души.

9. ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО МЕНИДЖМЪНТ

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1473

Базираният във Варна университет губи две места в класацията. Малко над 38% от завършилите студенти намират професионална реализация, за която е необходима диплома, показват данните на МОН.

10. ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1384

Факултетът по международна икономика и администрация обучава бакалаври в сферата на бизнес администрация, международни икономически отношения, финанси и счетоводство. Той се нарежда и на 6-о място сред университетите с най-голям дял на завършилите с професионална реализация (виж карето).

11. ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАНСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1355

12. СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „ДИМИТЪР ЦЕНОВ“

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1298

13. ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1255

14. ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1241

фондове, архивни материали и документи с висок културен принос.“

Най-предпочитани от студентите в НБУ са специалностите, свързани с дигиталния маркетинг, предприемачеството, и програмите, свързани с управлението на технологии за вземането на бизнес решения. „Това съвсем не означава, че банкирането и счетоводството са пренебрежнати“, казва Георги Текев.

Текев проследява развитието не само на НБУ, но и на частното образование в България от периода след края на социализма, създадено като продължение на Дружеството за нов български университет, двигателите зад учебното заведение за предприемачи и учени. Текев се присъединява към университета още от началото на 90-те години, като през годините заема различни длъжности като координатор, директор на факултет и директор на администрацията. През 2000 г. става изпълнителен директор.

С времето НБУ печели репутацията на алтернатива на държавното образование. Това е един от първите български университети, които въвеждат кредитна система. През годините почетни доктори на НБУ стават известни философи, историци и мислители, включително и издателят на Forbes Стив Форбс.

Ръководството на университета определя управлението му като либерално. Текев изтъква с гордост, че НБУ използва механизмите на предприемаческата икономика – силно управленско ядро, разделение на властите, развитие на периферия за връзка с външната среда, съчетание на децентрализация с финансова самостоятелност и мениджърски автоконтрол. „За последните 30 години НБУ успя да се утвърди като университет на промяната – казва той. – Създаден в период на обществено-политически и икономически промени с цел промяна на висшето образование, днес НБУ доказва възможността за успешно развитие на модела на предприемчивия университет в специфичните условия на българската среда.“

15. ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1236

16. УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1216

17. АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1202

18. ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ – ПЛОВДИВ

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1201

19. БУРГАСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1186

20. ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ“

СРЕДНА ЗАПЛАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ: 1183

ТОП 10 НА УНИВЕРСИТЕТИТЕ ПО РЕАЛИЗАЦИЯ НА СТУДЕНТИТЕ

ТОЗИ СПИСЪК ПОКАЗВА КОИ УНИВЕРСИТЕТИ ИМАТ ИКОНОМИЧЕСКИ СПЕЦИАЛНОСТИ С НАЙ-ВИСОК ДЯЛ НА ЗАВЪРШИЛИТЕ СТУДЕНТИ, НАМЕРИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ. ВАЖНО Е ДА СЕ ОТБЕЛЕЖИ, ЧЕ ТОВА МОЖЕ ДА НЕ Е РЕАЛИЗАЦИЯ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА, КОЯТО СТУДЕНТИТЕ СА ЗАВЪРШИЛИ.

1. Американски университет в България – Благоевград	83.33%
2. Софийски университет „Св. Климент Охридски“	74.11%
3. Висше училище по застраховане и финанси – София	64.74%
4. Нов български университет – София	51.73%
5. Университет за национално и световно стопанство – София	50.06%
6. Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“	44.13%
7. Международно висше бизнес училище – Ботевград	40.76%
8. Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград	39.91%
9. Висше транспортно училище „Тодор Каблешков“ – София	39.4%
10. Бургаски свободен университет	39.12%

Източник: МОН

МЕТОДОЛОГИЯ И ИЗТОЧНИЦИ

Класацията е базирана на рейтинговата система на висшите училища, която се изготвя от Министерството на образованието и науката. Университетите в класацията са подредени по размер на средния осигурителен доход на завършилите. Данните за доходите на бившите студенти се предоставят от МОН и са базирани на проучване сред завършилите студенти.